

KOLOZSVÁRI KÖZLÖNY.

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDÁSZATI NAPILAP.

Előfizetési díj: Egész évre 12 frt., félévre 6 frt., negyedévre 3 frt.

Előfizetők és hirdetések díjak helyben és vidékről a szerkesztőséghez küldendők be. Helyben előfizethet: a szerkesztőségnél, a kiadó-hivatalnál, Demjén L., Keresztény P. kereskedéseiben. Egyes szám ára 5 kr. o. é.

Szerkesztőség és kiadó-hivatal: belső-tordaiútcza szögletén, Csapó S. kereskedésével szemben, 1-ső emelet, feljárás a kaputól jobbra.

Hirdetési díj: öt hasábos garmond sorért 6 kr. s egyszeri beiktatás után 30 kr. bélyegdíj.

Hirdetések felvételnek: Helyben: a szerkesztőségnél, a kiadó-hivatalban, Demjén László könyv- és Keresztény Pál papír-kereskedésében. Bécsben: Haasenstein és Vogler (Neuer-Markt 11 sz.), Oppelik Alajosnál (Wollzeile 22. sz.), Rudolf Mosse official, Zeitungs-Agent (Stadt, Seilerstätte 2), Pesten: Haasenstein és Vogler Urutca 13. Lang et Schwarz, Fördöntca 1. Süddeutsche Annoncen-Expedition Stuttgart. Nyitlittér sora 20 kr.

A „Kelet“ aug. 15-ki 187. számában szokott jóakarattal beszél a „Kolozsvári Közlöny“ anyagi ügyeiről; tájékoztatásának minden szavából kirí, adatai mese-részek. Addig is, míg a tényálladékok maga idejében és helyén czafolatlan érvekkel, adatokkal előadnám, bizonyítanám, hivatkozom az 1873. mártius 13-ki 60. számú „Kolozsvári Közlöny“ben megjelent bizottsági nyilatkozatra, felhívásra és szerkesztői megjegyzésre; ezekből megolvasható; mi volt alulról kiadó kötelezettsége 1873 június végéig, s hogy ennek eleget tett már az is bizonyítja, hogy lapját a rosakarattal daczára 1873 június végéig kötelezettsége szerűen fenntartás benne az „elfoglalt“ lapra mindig rendelkezésre állott nyitva. Szolgáljon előleget értesítésül, hogy június 22-én a kezelő és lapfelügyelő bizottság együtttanácskozott tagjai egymással vetélkedve ismerték el a januárban megállított összeg hátralevő részének lefizetését illetőleg a szoros erkölcsi kötelezettséget; ez alkalommal nem a kiadó, de ép a biz. tagok szellettették a 80—80 frttal hozzájárulást; sőt tovább mentek a következő július—decemberi félévre is egy kerek összeget szavaztak meg a költségek pótlására, ép azért kívánván a lap tovább folytatását, hogy a januári kötelezettségnek könnyebben eleget tehesse. Azóta másfél hó telt el: miként referáltak a bizottságokat kiküldő nagygyűlésnek, mit tettek a hátralék lefizetésének ügyében, hogyan intézkedtek a havi pótlékoszeg beszerzésére, erről még mit sem tudok; de azt az utolsó júniusi gyűlés alkalmával nem tapasztaltam, mintha lennének a bizottság tagjai közt olyanok is, kik a szőszegés „bölcesség“vel óhajtanának élni — se hitben és tudatban óhajtok maradni még csak lehet ezután is, tudva azt, hogy pártok és pártvezérek nem játszhattak szavukkal úgy, mint macska a farkával.

Sándor János.

Kolozsvár 1873. aug. 14.

Franciaország még mindig a politikai szélsőségek hazája. Meglepetésekben még mindig nagy mesterek a grand nation vezetői. A vörös commune petróleummal írta be nevét a történet nagy könyvébe. Láttuk a józan respublikát, teljes tevékenységében, mint szabadította meg az országot az idegen invasio ezer nyomoraitól. Láttunk egy esodás kiadású köztársaságot a hadsereggel élén, mely a rend és a nyugalom nevében vállalkozott a nemzet sorsa intézésére, mely a szuronyok hegyével biztosította a gondolat és szólás szabadság tulkapasaitól az általa védett rendszert; mely azon biztatással küldötte haza a képviselőket, miszerint hatalma egész teljével fog gondoskodni, nehogy a honatyák nyugalma megzavartassék. Most a dolgoknak megint oly fordulattal találkozunk, mely megújítása azon circulus vitiosusnak, melyből a nemzet csaknem egy század óta nem tud kibontakozni.

A Bourbon-háznak idősebb és ifjabb ága egyesült, ezt variálják a lapok minduntalan, oly magyarázatok és felvilágosítások kíséretében, melyeknek valóságában bizonyára maguk hisznek legkevésbé. Némelyek már az őszi idényben Chambord gróf fején vélik látni a francia koronát, mások nem táplálnak ily vérmes reményeket a fusio következményei iránt, s csak messzibb jövőben ígérnek a tervnek sikert.

Igaz, hogy a párisi gróf, a Bourbon-ház ifjabb ágának képviselője, s egyik trón-prendens ugy nyilatkozott Frohsdorffban: miszerint elismeri Chambord gróf elsőbbségi jogát a koronához, tehát tényleg létrejött alakilag a

fusio. A két rokon, a család két ága között könnyen létre jöhetett, mert így: mikor lépjen a párisi gróf a trónra, csak idő kérdése lenne. A mint tudva van Chambord gróf gyermektelen ember, benne a család idősebb ágának magva szakad; ezen kívül már öreg is, tehát halála után az Orleans-ház, s ennek képviselője a párisi gróf számára ugy is megnyílnék az öröklési jog, vagy ha ő már nem élne, utó-dai számára. Tehát előbb vagy utóbb számára biztosítva lenne a jog, s idő kérdése annak érvényesítése.

E tekintetben tehát nem volt nehéz egyetértést hozni létre, de mi úgy hisszük, hogy a fusio nagyon is personalis jellegű, hogy a két ág háta mögött álló nagy pártok, — melyeknek szava döntő ez ügyben, — még nem nyilatkoztak világosan. Az orleanisták ugy tetszik nagyon megnehezítik Chambord gróf útját.

Chambord gróf a mint tudjuk a trónhozi jogalapját Isten kegyelméből származtatja, míg a párisi gróf alkotmányos alapon áll, bátran hivatkozhatik a francia népre, mint joga végső forrására. Ép ezért ezen kérdés merül fel: vajjon a párisi gróf pártja oly könnyen átengedi-e a trón Chambord gróf pártjának? Ebben még lehet kételkedni.

Azt gondoljuk, hogy a párisi grófban a lemondási szándékot nem annyira a bátyja elsőbbségi joga iránti tisztelet érlelte meg, mint inkább a fiatal Napoleontól való félelem, melynek pártja valószínűleg felhasználta volna a kedvező alkalmat, ha a két rokon még sokáig civódik egymással. A napoleoni pártot a legitimistákhoz mérve nem szabad kicsinyelni, erős volt az különösen a hadseregben, melynek minden nagyobb nevű katonáját III. Napoleon emelte oly magas és jövedelmező polczra. A Bourbon család két ága nagyon jól tudta ezt, valamint azt is, hogy biztos győzelemre csak ugy számíthatnak, ha egyesült erővel fognak a munkához. Ebben véljük mi feltalálni annak a magyarázatát, miért ment oly könnyen keresztül a fusio. Hátra van még a pártok nyílt sorakozása; addig semmi bizonyosat sem lehet tudni.

A Bourbonok két ágának fusioja hatalmas akadályokkal áll szemközt. A köztársaság jelenlegi elnöke, ki egy perezig sem szűnt meg minden fontos kérdésben a nagy Thiers tanácsát kikérni — aligha hajlandó lépcsőül szolgálni V. Henriknek a trónra lépésnél; azután maga a jelen francia kormány tagjainak többsége sem föltétlen híve a fusionális államesinnak; s végül ott áll maga a francia nép, mely éppen nem valószínű, hogy Franciaország ma egyedül lehető kormányformájának, a köztársaságnak megbuktatására szavazzon. Mindezeket a nehézségeket aligha eltávolítja azon udvarias látogatás, a melynél a párisi gróf hódolatát mutatá be az idősebb ág egyetlén, elaggott sarjának. Igaz, hogy a két párt (legitimisták és orleanisták) tömörülve kezdenek a restauratio munkájához; de egyszersmind ellenfeleiket is hasonló sorakozásra kényszerítik a fusio által; szemközt állandának tehát egy erélyes, elnökkel, egy hatalmas köztársasági párttal, a bonapartistákkal — s főleg magával a francia néppel; mindezekkel szemben ugyan remélhetnek győzelmet, ámde hogy azt kivívni nem fogják, több mint bizonyos.

Legujabb táviratok.

Zágráb, aug. 14. A hadparancsnoksági központi bizottság által kidolgozott munkálatok a ha-

tárvidéki erdők ügyében, a pénzügyminister által nem hagyttak helyben.

Páris, aug. 14. A jobboldal és jobbközép következő határozati javaslatot állapított meg: A monarchia törvényesnek elismerték. Az alkotmány kidolgozásával egy bizottság bizatik meg. A nemzetgyűlés két további hónapra elnapoltatik. Mac-Mahon gyakorolja a legfőbb katonai hatalmat.

Bécs, aug. 14. A nemzetközi congressus elhatározá, hogy az államnak és társadalomnak azt ajánlandja, hogy a házi ipart szakiskolák állításával és a társulási ügy kifejlesztésével gyamoltsa. A kisiparosok kérdése a jövő congressus napirendjére tüzetelt ki. A szegény munkások házára vonatkozólag elhatározá a congressus, hogy azok behozatalát az elhagyott felnőttek számára ottajánlandja, a hol a szegények másnemű ellátása által semmi biztosíték sem nyerhető a szükségét szenvedők munkaképessége iránt.

Páris, aug. 13. A „Temps“ és a „Constitutionnel“ azon hírt említik, hogy a fusionista képviselők Chambord gróftól azon biztosítást kapták, hogy a háromszínű zászló fogna a hadsereg zászlója maradni, esúpan a czimerbe a lilium fogna hozzáadni. A fehér zászló csak a királyi palotára fogna feltűzteni. Chambord gróf sept. 13-ka körül utazik el Frohsdorffból és Chambord várában vendi lakását. A „Constitutionnel“ azon hírt is említi, hogy Metz Oroszország auspiciuma mellett vissza fogna adni Franciaországnak. Az állandó bizottmány elhatározá, hogy a nemzetgyűlés összehívására vonatkozó határozat hozatalánál legalább 20 tagnak kell jelen lenni. Joigneaux és Mahy baloldaliak a „L'Industriel Alsacien“ című elsassi lapnak Franciaországból kiültása végett interpellálták a belügyministert. A minister azt válaszolá, hogy ezen lap hamis híreket terjesztett; minthogy törvényesen nem léphetett fel ellene, nem maradt egyéb hátra, mint azt a francia területől kitiltani. Mahy igen élénken interpellálta Broglie hget a lyoni megyefőnökségben tartott beszédeért. Mire Broglie azt válaszolá, hogy nyilvános tények miatt lehet ugyan interpellálni, de magán-beszélgetések miatt nem, melyeket a lapok tulajdonítanak neki. Buffet azt tanácsolja, hogy a meddő vitákat kerüljék. — Erre az ülés bezáratott.

A mai Perzsia.

(Mounsey, bécsi angol követségi titkárnak 1872-i uti naplójából.)

Perzsia körülbelül oly nagy, mint Nagy-Britania vagy Franciaország; lakosainak száma aránylag véve kicsiny t. i. 5 vagy 6 millió. A jobbara szegény sorsu lakosok évenként legalább is 12 millió tallért fizetnek adó fejében. Az állam mindamelllett még ezt is kevesli bevételnek. Perzsia csupa édenekből áll, melyeket eléggé ismerhetünk meg Hafiz és Saadi leírásából vagy Goethe nyugatkeleti divanjából; áll továbbá kietlen pusztákból, homokból és sóból. Magas hegyláncsai daczára soha sincs elég esője, mert a hegyek kopárak, fa és növényzettől megfosztvák. Mesterséges vízvezetésekről persze szó sem lehet Perzsiában. Folyói, minél inkább közelednek a tenger felé, annál csekélyebbek lesznek, míg végre lakatlan vadonban vagy holt tavakban vesz el minden nyomuk. Éghajlata igen változó. — Némely helyütt a hidegtől s láztól, másutt a hőségétől halnak az emberek. A perzsa tengerpart egy része az év 4 szakában oly égető meleg mint a pékkemence, míg pl. a kaspi tenger partján öt hónapon át hideg, nyirkos, lázhozó, a levegő. Itt-ott oázok vannak, melyeknek zöld gyeppársonyan gabnaföldeket vagy rőzsákkal, jászint, lilium és egyéb viraggal telt édeni kerteket találunk.

Teheran a mostani főváros majdnem valamennyi hő- és fagyponot egyesíti magában. Karácson körül a hittérítők a sah és minisztereinek mulattatására korcsolyázni szoktak. Ama helyek, hol ez történik, magas sáncokkal vannak körüvéve, hogy a jeget minél tovább óvassák a nap-sugaraktól, melyek itt télen is szörnyű melleggel bírnak.

Nyar közepén a ki menekülhet, az Elburz hegység vidékére menekül; azok pedig, kik otthon, maradnak, a napokat pinzefelakásokban, az éjjeleket a házfőtől tőlük. Jó karban tartott utakat hiába

keresnek Perzsiaországban. Utazni csak lóháton lehet. A sah vagy egy mérföldnyi hosszú vasutat építettett saját használatára Teheranban. Az utazás nem egyszer veszélyes jár, mert helyenkint vad nomádok támadják meg s fosztják ki az utazókat, sőt egész karavánokat.

A sah katonái sáskák gyanánt rohannak az éhező népre, hogy ez a sahnak adót fizesse. Ők maguk a katonák, kopott, rendetlen öltözetet viselnek, kenyerök kevés, fegyverzetük nagyrészt hiányos s inkább rablók vagy koldusokhoz mint a haza védőihöz hasonlítanak. Zsoldjukat ritkán kapják ki rendszeren. Fegyvergyakorlataik az európaik utánzása, de a mellett igen hanyag. Az egykor hatalmas fényes perzsa városok romjai nyilván azt mutatják, hogy alapítóik, az áriak, nemcsak vitézek voltak a harcban, hanem ügyesek is béke idején. Perzsia mostani hanyatlásának egyik főokát ennél fogva a lomha kényuri politika és a meddő mohamedan vallásnak tudhatjuk be.

Perzsiában nagy számmal jönnek elő ősrégi s újabb városok romjai. Pasagardában (Perzsia legrégebbi fő- és székvárosa, felső Parsisban, Karmania határán) volt Cyrus király sírja, ki e várost a még Cstyagesen nyert győzelmének emlékeül állíttá fel. Ettől északnyugatra Persepolis feküdt, melyet Aambyes épített, Darius és Xerxes szébbé s nagyobbá tett. Itt volt a királyi palota, a királyi sírbolt és kincstár. Nagy Sándor e kincstárt kirabolta, a várost pedig felgyújtatta. Kell, hogy ekkor nem az egész város égett le, mert Nagy Sándor visszajövet Indiából, ismét fölépítve találta Persepolit. A középkorban Isfahaer volt a neve és a mohamedán fejedelmek székhelyökül választották. Takht-Dschemschid (Dschemschid trónja) vagy Dschil-Linax (a 40 szobor) nevű város pompás nagy romjai a középkor legnagyobb szerű maradványainak egyike.

A perzsa királyok a telet Babylonban vagy Susában, utóbbi városban a tavaszt is töltik. Susában ünneplik Nagy Sándor és vezérei egybekelesőket a perzsa nőkkel. Romjainak mostani neve Sus vagy Schus. Ecbatana, jelenleg Hamadan, a perzsa s később a parthus királyok nyári székhelye volt. Házainak, különösen a királyi palotának pompája ritkítá párját az egész földkerekségen. Az arany ezüst falkockák és gerendák, az ezüst téglák stb. föllingerlék Nagy Sándor és a Seleucidák kincsvágyát; az utóbbiak a kizsákmányolt város nemes érczéből pénzt (4000 talentumot) verettek. Ragae hajdan Media legnépesebb városa volt. Midőn földrendés következtében elpusztult, Selenus Nicator fölépítteté és Europus nevet adott neki. Később még egyszer rontatott le egy hadjárat alkalmával s új alapítója, Arsaces, Arsabiának keresztelte. A középkorban itt székeltek a mohamedan fejedelmek. Rómjai most is látszanak.

Ragaetól Délkeletre esik Teheran, Persia mostani fővárosa, a múlt század vége óta a sah székhelye. A sah s néhány kedvező palotáján kívül alig látunk tisztességes épületet Teheranban. Utózái jobbara sítzek, görbék, kövezetök hiányos, a lakosok alacsonyok, butorataik a leghanyagoltabb állapotban vannak. Az igazi perzsa férfiak és nők szépek, karcsuk, de egyszersmind soványak és erőtlének; a bevándorolt szomiták és arabok valódi nyomorékok, piszkos, lelkiileg testileg elkorcsult nép. Szépeknék, erőseknek Perzsiában csak a lovák mondhatók. A lakókon meglátszik, hogy ügyesség, izlés, élc és szorgalom még nem halt ki egészen körükből; bizonyítják ezt a bazárok hasznos és mulattató eszközei.

Valódi áldás Perziára nézve, hogy oly olcsó és fűszeres ott a gyümölcs minden faja, nemkülönben Hamadan (Ecbatana) könnyű bórái, miket Hafiz oly lelkesülve magasztalt. Teheran és Hamadanhoz húzott egyszerszárú háromszög csúcsát Isfahan képezi a középkorban a mohamedánok alatt Media és Iran fővárosa. Hajdan ez volt a legnagyobb város Perzsiában s még most 200.000 lakoson számít, kik közül sok örmény és zsidó külön elővárosokban lakik. Fekvése gyönyörű, palotái, gyárjai, hol arany és ezüstszövetek készülnek, számosak. Legnévezetesebb a nagy királyi s az ujonnan épült helytartói palota. Mecseteinek száma a százat meghaladja, ezek közül a királyi mecset a mohamedán világ legnagyobb mecsete. Említésre méltó még a Meida-tér és az egy félmérföld hosszú Abbas-sah-bazar. Abbas sah alatt (1587—1629) Isfahan fénykorát élte, lakosai

száma akkor tájban $\frac{3}{4}$ millióra rugott, voltak 1800-nál több karavánsszálló és 270 nyilvános furdője.

Ha Nasreddin sah mostani európai útjában az iskola- és közoktatásügyeket is megismeri, beláthatja, mi az oka annak, hogy Perzsia és népe pusztulásnak indul. Az ottani iskolákban a gyermekek a koránol tanulnak verseket, később Hafiz és Saadi költeményeit s tán az arab nyelvet, ezt azonban oly hiányosan, mint pl. nálunk a latint tanulják.

Ilyen a mohamedánok oktatásügye általában. A fiúgyermeknek elégtelen, a leányok semmi nevelést sem kapnak, utóbbiak csak a háremekben vagy munkára használtatnak.

A borzasztó éhség, mely a közelebb lefolyt éveken át Perzsiában dühöngött, azon hitet kelti bennünk, hogy a sah csak azon célból utazza be Európát, hogy eszközt és módot keressen, miképp lehetne hanyatló félben levő országát a végenyészettől megmenteni.

Tartani lehet egyrészt attól, hogy a tiszteletére rendezett udvari ünnepélyek zajában a sah megelégedezik tulajdonképeni céljáról. Kivált a katonai díszszemlék arra bírhatják talán, hogy új teherrel gazdagítsa amúgy is szegény országát, melyet csak úgy menthetne meg a végenyészettől, ha pénzüsségeket áldoz iskolák létrehozására, a földművelés, ipar és keresk. emelésére. A sok zerge, vad állapotban élő juh, szamar és sertés, továbbá a nagy számu szalonka, fogoly, nyul és egyéb vad és szárnyas állat, nemkülönben a folyók pisztrángjai, a mindennemű fák, cserjék és virágok, melyek Perzsia természeti állapota, ha valaha kellően kiszárványoltatik, bő kárpótlást nyújt a terjedelmes sivatagokért és homokpusztáknak. A sahal és kíséretével ezen művelődési módokat kellene első sorban megismertetni, ez lenne a legnagyobb haszon, mit a sah európai útjából hazájába vihetne.

Külföldi hírek.

Páris, aug. 14. A „Journal de Paris“ jelentí Hendayeből, hogy egy brit gőzös e hó 13-án Fontarabianban 2000 fegyvert, 40 lovat és 50 mázsa lőszert rakott partra a carlisták részére.

Madridból, 12-ről jelentik, a csapatok Murciát és Granadát ellentállás nélkül megszállták. Contreras és Pezasnak sikerült, Carthagénába, a fölkelők utolsó menhelyére térni vissza. Azt állítják, hogy az angol admirál parancsot kapott az Almansa és Victoria fregatokat a spanyol kormányának adni vissza.

Madrid, aug. 13. A kormány a külföldre menekült fölkelők kiadatását fogja kivánni. Egy spanyol hadihajó elfogott egy angol gőzöst, mely fedélzetén fegyvereket és lőszerket szállított a earlisták részére. A cortes valószínűleg októberig elnapollatik.

Páris, aug. 12. Broglie hg Lyonban a hatóságok elfogadása alkalmával kinyilatkozatá, hogy május 24-ke óta élet-halálra folyik a párbaj, mely-

TÁRCSA.

A londoni egyetem.

(Vége.)

A londoni egyetem nem tévovázott kiterjeszteni hatóságát a magukat nevelésre szánó nőkre s fiatal leányokra, kik megtiszteltetésekre s fokozatokra törekcsenek. A testület a fiatal személyeknek kétnemű, t. i. első és másodfoku bizonyítványokat szolgált. A vizsgálatok programjai sokkal terjedelmesebbek, mint azok, melyeket helyhatóságaink kívánnak a nőnemű jelöltektől. Londonban a nők felsőbb oktatási bizonyítványa végteli vizsgálat nagyon bonyolult. Annál megkivánják a görög és latin írók magyarázatát, francia, német, olasz fordításokat s értekezéseket, a földrajzot, a történelmet, a mennyiségtant s a géptant, természet-tant, vegytant, növénytant, földtant, politikai gazdaszást, logikát, és bölcseszézet, harmoniát és contrabast. Az egyetem a vizsgálatokra boocsátást mindenki erszényére nézve könnyűvé akarta tenni; csupán egyetlen díjt kell lefizetni a két vizsgálatért; e díj 50 franknyi. A első vizsgálatnál visszavetett versenyzőnők két ízben ingyen jelentkezhetnek. Csak 17. életévük betöltésével állhatják ki azok az első vizsgálatot.

A férfiak számára való teljes vizsgálatokat illetőleg, beleértve az immatriculatiót is, az egyetemnek fizetendő összeg a szép irodalmat illetőleg 550 és 500, a tudományokat illetőleg 600, a jogot illetőleg 500, az orvostant illetőleg 625 frank. Mint láthatni, ez távolról sem ér fel a hajdani egyetemeken tett nagy kiadásokkal. Azonban azt mondandják nekünk: a londoni egyetem nem ad oktatást a családtyáknak azt másutt kell megvásárolniok saját gyermekeik számára. Erre mi azt válaszoljuk, hogy a szülőknek szabadságukban áll, azt segélyforrásaikhoz képest keresni fel s az ők Angliában gyakran a lehető leggazdaságosabb módon találják fel, hála a különböző népnevelési s oktatási társulatoknak. A londoni egyetem nem kíván fölük vallási hitvallomást a mi a régi testületek által megkivántatik, s azok gyermekeit beboocsátja az előleges vizsgálatokra egyszerű jó maga-

ben a radikálismúsnak, vagy a társadalomnak el kell vesznie.

A „Times“ párisi levelezője szerint, még eddig semmi újabb hiteles részletek sem jutottak kö-tudomásra az orleans-bourbon talákozást illetőleg. Né-mely legitimisták oly leveleket kaptak, melyekben célzás tétetik arra, hogy a párisi gróf kedvező benyomást tett rokonára. Azonban még eddig a találkozás összes eredménye abban látszik állani, miszerint az orleanista párt vezetői kijelenték, hogy ezentúl a politikai kezdeményezés a legitimistákat illeti, s hogy a fusionista pártnak be kell várnia, ha vajjon a javaslatba hozandó feltételek olyanok lesznek-e, melyek az egyezkedés alapjzul szolgálhatnának a két ág párhívei közt. Ugyanekkor a fusionista párt azt hiszi, hogy a párisi gróf által tett lépés, mely Chambord gróft a hatalomhoz közelebb látszik juttatni, ez utóbbit oly engedményekre fogja bírni, minőket előbbi nyilatkozataitól nem lehetett várni. Azt állítják, hogy egy a legitimista párt legjelentékenyebb tagjaiból álló küldöttség fog legközelebb Chambord grófhöz járulni, oly célból, hogy őt rábírja azon engedmények megadására, melyek a nemzetgyűlésbeli conservatívek közti parlamentáris fusio sikerére nézve szükségesek.

Lissabonból 10-ről jelentik, 500 spanyol fölkelő a portugali határon eső Carvallas faluba ment be, de később visszatért a spanyol területre. Most portugali csapatok állomásoznak a határon oly célból, hogy a Portugalba átmenő fölkelőket belebezzék. Egy portugali yacht Sevilából Algarvia tartomány egyik kikötőjébe érkezett, a sevilai fölkelők vezetőit szállítván oda. Ezen személyek a portugali hatóságok által letartóztatottak s Lissabonba fognak szállítani.

Barcelonából 9-ről jelentik, 4000 carlista, 3 ágyuval s 200 főnyi lovassággal Prats de Luzanesből Berga felé nyomul. Maturria ezredes Garciaiban véletlenül meglepni ügyekezett Cerkos csapatját, azonban a hiányos manőrvirozás folytán szándéka meghiúsult, s elveszté ama lovasságot, melylyel a carlisták útját elzárni szándékozott.

Az „Union“ egy jegyzéket közöl, mely megerősíti a már közzétett részleteket a frohsdorfi összefutveltről s a két hg kölcsönös megalogedéséről. A jegyzék ujra közli a párisi gr. által saját és családja nevében tett nyilatkozatot, s azt mondja, hogy ezen nyilatkozat kijelöli az összefutvelnek valódi politikai jellemét.

Az „Agence Havas“ alaptalannak nyilvánítja a „Soir“ azon közlését, mintha az állandó bizottság elhatározta volna, hogy a megszállott terület odahagyatásának megtörténtével a nemzetgyűlés tüstént egybehívassék, a monarchia helyreállításának indítványozása végett.

Strasburg, aug. 12. Azon parancs, melyet a császár az eddigi megszálló hadsereggel való közlés végett Manteuffel tábornokhoz intézett, kinyilatkoztatja, hogy a hadsereg a kiváló katonai tapintatosság és fegyelem tekintetében teljesen megfelelt a császár várakozásának, ki a tábornokoknak,

viseletü bizonyítvány mellett, ezenkívül a végeredmény komolyabban van megszerelve, ha az kevésbbé szertartásos módon adatik meg.

„Ha az új egyetem nem osztja szét maga az oktatást, — ugymond a jelentés, — az e miatt annál alkalmasabb annak megkivánására, hogy az megszereztessek. Az soha sem bíró s fél egyszerre, s annak se pártszelleme, se régi s megingathatlan hagyományai nincsenek; az szabadou követheti a tudomány útját, sőt még annak elterjesztését is igazgathatja ama számos intézetekben, melyek számára jelöltek készítnek elő.

Annál azon idő, mely két vizsgálatot külön választ, a tudománynak segédtársa, de soha sem egyenértéke. Egy oxfordi vagy cambridgi tudor meglehet, hogy csupán oly baccalaureus, ki tíz évet arra fordított, hogy első tanulmányait elleldeje; de egy londoni tudor oly ember, ki nem szűnt meg tanulmányozni, s számot adni haladásáról.“

A vizsgálatok s a tudori fokozatok adományozása lévén a londoni egyetem kizárólagos célja, föl kell tennünk, hogy más intézetek segédtársakul szolgáljanak annak, a vizsgálatokra s a fokozatokra való előkészítés végett. Londonban létezik a két ilyenemű legfőbb intézet: az egyetem főiskolája és a király főiskolája.

As előbbi egy tisztán világi s anglikán egyház befolyásától ment intézet. Grote a londoni egyetem alancellárja, ekép fejezi ki e főiskola alapításának eszméjét:

„Mig mi a legkülönfölebb s legkiterjedtebb oktatást adjuk az irodalom s a tudomány minden ágában, egyetlen hittani tanárunk és semmi vallási oktatásunk sincs. A főiskola alapítóinak, mindjárt annak alapításakor szívükön feküdt azt megnyitni azon tanulóknak előtt, kik a vallási hitek legkülönfö-zőbb változataihoz tartoznak; s ők azt hívék, hogy ezen eredmény elérésére az egyedüli eszköz, mind-egyik növendék vallási oktatását szüleinek tetszésére s a főiskola falain kívül hagyni. Ami intézetünkben nemcsak az összes keresztény felekezeteknek vannak tagjaik, hanem több zsidók, sőt még indusok is vannak.“

Ellenkezőleg a vallási igazgatás azon nevelés jelleme, melyet a tanuló a király főiskolájában

szteknek, hivatalnokoknak és legénységnek császari elismerését, és főképen a hadosztály-parancsnokoknak megalogedését fejezi ki azok parancsnoksága fölött.

London, aug. 13. A currachi állandó gyakorló taborban (Irlandban) irlandi népörségbeli ezredek veszekedésbe keveredtek egymással, melyet fegyveres erőnek kelle elnyomni.

Berlin, augusztus 13. A császár a vasutgyben kiküldött külön vizsgáló bizottság minden tagjának köszönetét fejezte ki tevékenységükért.

Madridból, 9-ről írják: Most megdönthetlen bizonyíték létezik az iránt, hogy Salmeron kormánya sokkal nagyobb buzgalommal fog gondoskodni a fegyelem szigorú helyreállításáról, s a zavargók megbüntetéséről, mint ezt Pi y Margall tevé. Ez utóbbi alatt ugy látszott, mintha ama madridi vadász-zászlóalj, mely Sagundban saját ezredesét Martineset meggyilkolá, büntetlenül fogna maradni, „ama tett fölött bünbánászt nyilvánítva.“ De most ama gyalázatos gyilkosság nem fog megbooszulatanul maradni, Ugyanis Saragossából jelentik, hogy a nevezett zászlóalj ott és Calatayadban lefegyvereztetett s ama katonák, kik a gyilkosság-nál jelen voltak, fogságba vettek.

UJDONSÁGOK.

Kolozsvár, aug. 16.

— **Hátralékban levő t. előfizetőinket** kérjük, méltóztatással az illető összegeket hozzánk mihamarább beküldeni.

A „Kol. Közl.“ szerkesztősége.

— **A király ő felsége** alföldi körújtát örökítő domborművet, mely a temesvári megyeház

termét fogja díszíteni, Kugler szobrász, mint a

„Fővárosi Lapok“-ban olvassuk, e napokban küldi el

el rendeltetési helyére. A hosszas négyoszögű márvány

aplapon 16 alak látható. A központon áll ő felsége

lovass-tábornoki díszben, előtte Bonnaz püspök

főpapi ornatusban, Ormós Zsigmond főispán,

a mint az inséges népből bemutat egy férfit, nőt és

két esdő gyermeket; e csoport mögött Róth László

alispán arczéle látható. ő felsége háta mögött áll-

nak: gr. Lónyai, b. Wenckheim, Kerkapoly és Ti-

sza Lajos miniszterek s ezek mellett egy magyar

s román férfi kezét fogva, míg rájuk Pannonia élő

nőalakja ad áldást. A csoport más végén mythologiai

alak látható, agg férfi, tán a gyermekeit pusztító

Saturnus. A csoportozatban két eszme lévén (in-

ség feltüntetése s testvérülés) a compositio egysé-

g ellon kifogás emelhető. A ruházatokra fordított

gondosság s általában a technikai csin említést érd-

emel. Van egy pár jól eltalált arczkép is, s hol

hiányzik az élethűség, ott a szobrásznak melegség-

re szolgálhat az, hogy nem természet, hanem kül-

lönféle fényképek után kellett dolgoznia. A csinos

mű tiszteletdíja 1500 ft.

— **A kodifikáczióális munkálatokról** a

következőket jelentí a „Jogt. Közl.“ A kodifiká-

nyernek. Ime ebben áll a király főiskolája főnöké-

nek, Barry tudoraak hitvallása, a főiskola oktatását

illetőleg:

„Mi azt hisszük, hogy a gondolat birodalmában

a vallási igazságnak, mihelyt az egyszer olyanul

el van ismerve, központon s uralkodó befolyást

kell képeznie, már akár a természet, akár a humá-

nitás összes igazságai közepette. A cselekvés bi-

rodalmában mi ezen vallási igazságot ugy tekintjük,

mint minden társadalomnak mozgató erejét, s erköl-

csi alapját. Innen ered ránk nézve azon köte-

lezettség, hogy ezen igazságot elismerjük egy

többé vagy kevésbé kifejtett hittani oktatás végett,

hogy a kápolnában naponként imát, s hogy minden

vasárnap isteni tiszteletet tartunk, az annak kife-

jezésére legalkalmasabb szertartások szerint. Másod

sorban mi a vallási igazság jogszertü formulája

gyanánt ismerjük el az angol egyház hitágazatait,

melyek egy meghatározott s megállapított hit-

rendszerre vannak ötszgyűjtve. Innen ered azon

elv, hogy tanároknak oly egyéneket válasszunk, kik

a mi hitünket elfogadják, s hogy főleg az angol egy-

háznak oly lelkesét, ki saját hivatalában a pásztori

kötelességnek egy nemét látandja.“ (Jelentés.)

Barry tudor szintoly határozott s szintoly

éles modoru a paedagogiai theocratia pártjában,

mint a minő Grote, az egyetem főiskolájának elnö-

ke a szabdelvü pártban. Ez az elmérőnek két

egymással legellentétebb pontja s itt mi már nagy

nyomon távol állunk Bacontól. Mindazáltal ezen két

pont közreműködik ama széles kör szilárdságára,

mely szomszédjainknál a legkülönfö-zőbb elemeket

öszszeköti, s azokat egy közös központ, az általános

érdek felé térini.

Az egyetem főiskolájának fölállítása, mely

több mint 40 év előtt alapított a szabadelvü párt

által, vajjon különben a kormány s a társadalom

ellen irányzott ellenzéki eszköz s hadi gép volt-e? Nem

Nem Sussex hg, a felsőház tagja tevé le annak

alapkövét 1827-ben, s jelenleg Gladstone egyik

védnöke a King's Collegének, a toryk főiskolájának.

Vajjon ez utóbbi intézet azon célból alapított-e az egyház, vagy az állam által, hogy a szabadelvü oktatás új szervezete ellen küzdjenek? Nem. Valamint a londoni egyetem, valamint az egyetem főiskolája, ugy ez is egy különös sajátság s az

ozióval megbízott tagok ki vannak szemelve. Az anyagi magánjogra és pedig a dologbeli jogokra: Barta Béla; a kötelmi jogokra: Wawrik Béla; az örök jogra: Teleszky István nagy-várdai ügyvéd; a családijogra: Györd Elek vallalkoztak. A polg. magánjog általános részére nevez pedig a miniszter a pesti kir. tábla véleményét fogadta el. — A perrendtartás novellájára Babos Kálmán, a tekkönyvi rendtartásra pedig Halmosy Endre vállalkoztak. Végül a büntetőjog és eljárás-Csemeghy államtitkár által készítettven, a végbefejezéshez már közel áll.

— **A belvárosi gyermekert igazgató választmánya** a társulat alapszabályaira a nagyméltóságú belügyministerium által tett észrevételek tárgyalása ügyében hétfőn aug. 18-án, d. u. 6 órakor a „Hitelbank“ helyiségében ülést tart, melyre a tagok megjelenni kéretnek. Külön meghívók nem bocsátatnak ki. Elnöki megbízásból. Szabó E. mint titkár.

— **Lövöldénkben** tegnap volt a második rendes lövészet, melyben csak a részvényes és rendes tagok vettek részt. Mint a megnyitási napon, ugy tegnap is eleget löttek, de figyelemre méltó lövés csak két ő történt 5 és felszáz lövés közül. Mindenik második lövés táblát talált innen idővel a centrumba is ellehet jutni. Valamelyik célzó lövő golyója eltévedt s egy a Nagy-Szamos partján legelésző ökröt talát. A két legjobb lövész a 3-k körbe talát, de diszjelvénynyel jutalmazottak Andrásowszky Frigyes és Szathmáry Károly hnv. fhdnagy.

— **Ezzel kapcsolatban megemlítjük,** hogy vasárnap (holnap) megint lesz lövészet és mint halljuk, ezután minden héten 3-szor lesz nyitva a lövöldes lösorompója.

— **Az augusztus 14-ki** vonattal érkezett Kolozsvárra Morison Róbert ur, a szabad Észak-Amerika egy szabad ifju polgára, ki a magyar és é.-amerikai és angol unitáriusoknak nem régen Pesten tartott értekezletei megállapodása következtében azért jön Erdélybe, hogy az itteni magyar nemzeti s főleg unitárius iskolai viszonyokat és szükségeket saját látás és tapasztalat útján tanulmányozza és ismerje meg, hogy lássa meg a kies Erdélyországot, melyet sokan második Szeicz-mondanak, és hirt vigenen az Atlánti tengeren túl lakó testvéreinknek arról, a mit itt látott és hallott s a mi őket ugy is mint alkotmányos népet, ugy is mint unitáriusokat érdekli. Utazónk egy jól termett barnaszeg ifju, teljében az ifjuságnak, nyajas megnyerő modoru, alakja nemes, arca komoly kunnak mondanók, ha nem tudnók, hogy a föld másik oldaláról jött; kérdéseir rövidke, szabatosak; ugy látjuk, sokat tud már hazánkról; az unitáriusokról külön érdeklődéssel kérdezősködik; vágyik, hogy ekkélszánkat lássa, hogy magát a népet tüzhelyénél keresse fel; a nevelés és oktatásügy kérdéseinek fő tárgya, ezt tartja utazónk a miveltség emeltyüinek. Ezért jött ő maga is Berlinbe és Tübingenbe tanulni, hol a német nyelvet államtól független intézet, mely saját segélyforrásaival kormányozza s igazgatja magát.

Egy királyi szabadalomlevél adá meg: annak a törvényes létezését, szintogy mint elődeinek; a kormány tekintelye nem gyakorollatik ezen formaságon tul. A királyi főiskoláj tanítja a kiserleti tudományokat, az egyetem főiskolájának példájára; az jelöltekét küld a londoni egyetemhez, midőn ez utóbbiak orthodoxiájuk daczira nem jelentkezhetnek Oxfordban, vagy Cambridgében.

Ez kissé hasonlít a mi congregatiói intézetekinkhez, melyek jobbnak hiányában s kénytelenek lévén a század mozgalmát követni, előkészítik saját növendékeiket a műegyetemi, a saint-cyri s a központi iskolák számára, egyetemünktől kölcsönözvén annak módszereit s néha tanárait is. Ha az egyetem főiskolája nem tanítja a hittant, a londoni egyetem saját programmjában kiszabja a szentiras szövegeinek s az ő s az új testamentomról commentároknak tanulmányozását.

Mindent megfontolva, számos felszólalások s néha keserü panaszok daczára, mindegyik intézet egymás oldala mellett, a régi egyetemek az ujjakkal, a szabad főiskolák az orthodox főiskolákkal. Mind az előbbiek, mind az utóbbiak kölcsönösen módosítván oktatásukat s javitván egymást; Cambridg szélesbitvén saját tudományos tanulmányai körét a londoni egyetem befolyása alatt s ez utóbbi megörizvén a classikus tanulmányok cultusát, hogy ne szenvedjen igen nagy hanyatlást, a régi egyetemek hagyományával szemben, melyek maguk is kényserítve vannak engedményekre, nemcsak tanulmányaikban, hanem kormányzatukban s igazgatásukban is.

Ilyen Angliában a felsőbb oktatási intézetek valóban progressiv szelleme. Nem lehetne-e ez szintén szabad kereskedésnek nevezni?

Komolyan tanulmányozni ezen őszintén szabadelvü intézeteket, s az azokat igazgató szellemet, talán eszközül szolgálhatna arra, hogy megszüntettesenek a világi oktatás ezen örökös kérdése iránti viszályaink. De e végett először is arra leend szükség, hogy „őszintén“ szeressük a szabadságot. Már pedig Franciaországban mind-egyik párt azt szenvedélylyel szereti saját használatra, de szomszédánál azt kárhoztatja.

rövid időn beszélni megtanulta. Legyen idézelve a kedves vendég! Győződjék meg, hogy a hány magyar, annyi barátja van neki kis hazánkban, kik őt tárt karokkal, vendégszerető szívekkel fogadják. Kovács János tanárral ment el még 15-én erdélyi körutjára Brassó, Háromszék, Erdővidék, Csik, Gyergyó, Borszék, Udvarhely és Marosszék felé; onnan Aranyosszékre és Thoroczkóra megy, meglátni ez ország eredetiségében gazdag bányász népét. Fogadják hazánkfiai szívesen a nemes férfit, a kit rokonszenv hozott ide, a barátság ölelő karja fogadott itt nálunk s szeretet kísérend majd vissza boldog, szabad honába!

— **A helybeli iparosok** küldöttei a bécsi világtárlaton erélyesen hozzáfogtak az ismeretek szerzéséhez. A világtárlatot szorgalmasan látogatják és különösen azon kiállítási osztályokat, melyek az egyes küldöttek iparára vonatkoznak. Megemlítjük, hogy városunkból, mult héten körülbelül 100-an fordultak meg a világtárlaton.

— **Popu Gábor** helybeli gör. kath. esperest mint halljuk leghamarább magáévá tette Kolozsmegye főjegyzőnek felhívását, mely a román papokat a tudatlan nép felvilágosítására utalja a jelen kolerás időben.

— **Salamon Jánosról** a magyar sajtó egészen meglátszik feledkezni, pedig mint értesülünk magán uton, kedvelt népzenezőnk társulata mindenütt köztetszést arat és azok a jó bécsiek is, hatalmasan meg újazzák a csárdásokat, melyeknek Salamon Jánosunk a nagymestere. Mult hétfőn a magyar csárdában működtek zenészeink, a csárda zsufolóság megtelt vendégekkel. Egy orosz Szent-Pétervárra nagyon hívogatta a mi Salamonunkat, hogy rándulna idővel át hozzájuk is. Salamon nem vállalkozott erre.

790—1873 tan. eln. sz. — Kimutatása a Kolozsvár sz. kir. városban uralgó cholera járvány állásának 1873-ik évi jun. 18-tól kezdve 1873 évi augusztus 15. este 12 óráig.

Helység neve Kolozsvár sz. kir. város	Lakosság száma	A betegség kiténapja	Beteg ma- radt	Szaporod- ott	Összesen		Ezekből		Jegyzés.		
					meg- gyó- gult	halt	meg- gyó- gult	halt	meg- gyó- gult	halt	
Julius 1. 1873.	26,382	1/6	159	13	172	3	6	163	1905	352	489
Felek község		1/7	6	2	8	2	1	5	55	37	13

Medgyesi Tivadar,
h. polgármester.

1873 augusztus 15-dikétől elkezd-
ve következő renddel járnak
Biasini gyorskocsijai

Kolozsvárról Tordára, Gyéres-Sz. Királyra és vissza.

Kolozsvárról Tordára naponata délután 3 óra-
kor a vasuti vonat megérkezte után. Tordáról Ko-
lozsvárra naponata reggeli 7 órakor.

Egy személy Kolozsvárról Tordáig vagy visz-
sza 1-ső hely 1 fnt 50 kr, 2-ik hely 1 fnt 30 kr,
30 font szabadpodgyászsál.

Mint hogy gyorskocsijainkkal sebesebben és
ölcsoobban lehet Torda és Kolozsvár között közle-
kedni, azért a t. cz. utazó közönség pártfogásába
ajánlani bátorokodunk.

Torda és Gyéres-Szentkirályi pályaudvar kö-
zött is egy kényelmes gyorskocsit jártatunk, a ki
Tordáról Gyéres-Szentkirályra a vonatokhoz és
vissza szállítsa az utasokat. — Tordáról indul
éjjeli 11 óra 30 perczkor, Gyéres-Szentkirályról
Tordára éjjeli 2 órakor, a vonat megérkezése után
rögtön. Egy személy díja Torda és Gyéres-Sz. Kir-
ály között 1-ső hely 80 kr, 2-ik hely 70 kr.
Kisebbségi táskák 25 fontosokig díj nélkül, na-
gyobb utazó bőröndök fontonként 1 kr-vel szál-
lítottatnak.

Felvételi és kiindulási hely Tordáról a Cifra
fogadó, Kolozsvárt a Biasini szállodája.

Kolozsvárról Deésre és Beszterczére és vissza
indul a gyorskocsi naponata kétszer, reggeli 7 és dél-
után 3 órakor.

Kolozsvárt, augusztus 11-én 1873.

Kibédi Biasini Domokos.

Távirati tudósítás a bécsi börzéről.

Aug. 14 -ről. 1873 5% metaliques 68.90.
nemzeti kölcsön 73.—. 1860-diki államköl-
csön 101.75 Bankrészvények 968. Hitelrészvé-
nyek 238.— London 110.90. Ezüst 106.—.
Cs. kir. arany —.—. 20 frankos arany 888.—.
Földtehermentesítési kötvények: Magyar 77.
—. Temesi 75.—. Erdélyi 75.50. Horv. Szlavon.
75.50

Nyiltér.

[37—60]

**Titkos betegségeket
és
tehetetlenséget
(elgyengült férfierőt)**

ugyszinte
hugycsöszükületeket, magömléseket
gyógyít gyökeresen fényes és tartós siker
biztosítása mellett

Dr. Handler Mór

orvos- és sebészudor, szülész és szemész.
Rendel naponként: délelőtt 11 órától 1-ig
és délután 3 órától 5-ig.

Lakik Pesten, Lipót-város, nádorutca 13.
szám 1-ső emelet 14. sz.
Díjjal ellátott levelekre azon-
nal válasz adatik.

Felelős szerkesztő **Sándor János.**

A kereskedelmi és ipar-akademia Grácban

f. é. október 1-én kezd meg első tanévet.

Az iskola célja: derék üzlemberek elméleti és gyakorlati kiképezése.
Szervezet: Az iskola két szakiskolából áll, a kereskedelmiből és a keres-
kedelmi iparosból, mindegyik három évi tanfolyammal; utóbbi egy vegytani és
egy erő-műtani irányra oszlik. A gyakorlati kiképezésre minta-iroda, vegytani
műterem, és erő-műtani-tanműhely van felállítva.

Katonakötelezettség: az akademia hallgatói a védtörvény által biztosított
egy évi önkéntesség kedvezményét élvezik.

Megkeresésekre a felvételt, ellátást sat. illetőleg a legnagyobb előzékenységgel
ad kimerítő felvilágosítást

Grác, július 30-án 1873.

A kereskedelmi és ipar-akademia igazgatósága Grácban.
Dr. Alwens, igazgató.

A „Victoria“ piaci házánál kiadó szállások.

I. Emeleten: négy szoba, konyha, előszoba.

II. Földszinten: öt szoba, előszoba.

Kivehetők részben vagy egészben.

Értekezhetni a házmesternél ugyanott,

piaczsor 7 sz. a.

904

1—3

Hirdetés.

Félszázados tünemény! Vinum hedera carens.

Ritka kitünő szeszes és zamatos szűz
tiszt bor 1866-ki

Erdélynek egyik legjobb bortermő helyéről, melyhez hasonló csak 1834-ben
termett.

Kapható csak nagy buteliákban Kolozsvárt belközép utcában .sz 42 Tamási
Sándor pinczéjében.

Ara egy buteliának 1. frt o. é.

ha az üveg a kiürítés után visszaadatik, a vevő 10 krt. visszakap.

(899)

2—3

Elmélkedő orvosok,

allopathák és homöopathák, az általa meggyógyultak naponata szaporodó bírálata sze-
rint, a lélegző (torok és mell) és emésztő szervek (gyomor, máj, végbél, arany-
ér) valamint az idegrendszer (hypochondria, aszkor) betegségeiben, általános
és különös gyengeségi állapotban (magkiömlés, tehetetlenség) a **Humboldt**
Sándor indítványára behozott

dr Sampson-féle **Coca-készítmények** (német gyógytári árszabály szerint üveg
és doboz számra 1 tallér) oly fényes eredményeket eszközöltek, hogy minden ha-
sonló betegségben szenvedőnek a legmelegebben ajánlhatók. Különös ismertetésül
dr. Sampson tanár „Szerecsen gyógyszer-tára“ Mainzban, valamint
bizományos gyógyszer-tári is (Főraktár Ausztriára nézve **Haubner Edénél** Bécs-
ben, Magyarországra nézve **Török Józsefnél** Pesten, **Pecher J. E.**-nél Te-
mesvárt, **Fürst Józsefnél** Prágában) tudományos értekezletet felőle ingyen és
bérmentesen küld.

806 28—30

2—7

Margitszigeti gyógyfürdő

BUDAPESTEN.

Malatalfürdő, Iszapfürdő, vasfürdő, Franzensfürdő, sárfürdő, Fran-
zensfürdő-lásav-vasfürdő, halli jódsvfürdő, tengeri sófürdő, fenyvített-
vonatfürdő szolgáltatnak ki a margitszigeti fürdőintézet által, az arányi forrás-
ismert-egyszerű ásványvizéből, mire az orvos urak és a szenvedő közönséget tisztelget fi-
gyelemmel. Belegzés-egészségi forrás, gyönyörű liget, balneológus, pormentes egészen leve-
gő, ártalmatlan és olvasó termek, a legjobb hely- és kültéri birtok, 350 fölté díszesen burorított
szoba, finom vendéglő, pontos szolgálat, naponként két zenekar, rendes postaközlékek, teleórán-
ként közlekedés a sziget hajójának reggeli 5 óráig és éjjel később is, a t. cz. kö-
zönség rendelkezésére áll.

Augusztus 10-én kezdődik
a szőlőgyógyászmód,
a midőn a legemesebb magyar (tokai) szőlőfajok szőlőintézet ki.

3—3

Tauffer János cukrászatában

KOLOZSVÁRTT

felvételt, egy jól nevelt 13—14 éves fiatal, tanoncznak, a ki az írás, olvasás
és számolásban is némi jártassággal bír. Bővebben értekezni lehet lent irt cukrásza-
tában.

(897)

Érdekes tudni való vidéki lakosoknak

különösen ügyvédek, üzlemberek, gazdák, alkalmazást keresőknek s. t. b.

Gyakran történik, hogy valakinek Budapesten bármintemű teendője van s azt
elfoglaltatás, csekélység s más egyéb okok miatt személyesen el nem intézheti.
Mindazoknak ajánljuk gyorsan, pontosan eljáró és felelte mérsékelt díjt igénylő iro-
dánkat, — mely a legnagyobb készséggel minden néven nevezendő, a becsületés-
séggel megfőró még legcsekélyebb ügyet is felelősség alatt magára vállal és teljesít.

Hogy irodánk minden tekintetben megfelelhessen a t. cz. közönség igényeinek,
gondoskodva van arról, hogy minden ügy szakember által végeztessek, miért is iro-
dánkban jogtudósok, technikusok, kereskedelmi, gazdasági és iparos szakemberek al-
kalmaztatnak.

**A legkisebb, ugyszólván értéknélküli megbízás ép oly pon-
tossággal és gyorsasággal teljesítetik mint a legnagyobb.**

1. Egyszerű sürgetések, tudakozódások vagy beadványok eszközléséért (ha
ezek egy óránál több időt nem igényelnek). hatóságok, hitelintézetek, testületek, s
más egyéneknek 1 frt.

2. Folyamodványok és más egyéb ügyiratok szerkesztése, francia, angol, olasz
stb. fordítások eszközlése, — rajzok készítése, másolatok vétele s hasonló teendő-
kért, ha azok egy fél óránál több munkát nem igényelnek, — 1 frt, — nagyobb te-
endők elláporadás szerint a lehető legmérsékelt díjért.

3. Bármily nemű cikkeknek megrendelése, bevásárlása, vagy továbbításáért 5
frt értékig 20 kr. — 5 frton felül az eljárásért minden frt után 2 kr. díj fizetendő.

4. Kölcsönök eszközléséért (5 frton kezdve a legnagyobb összegek erejéig)
20 frtig 5%, 20 frton felül 100 frtig 2%, 100 frton felüli összegektől 1% az in-
tézet eljárási díja.

5. Budapesten nem lakóknak, kik bármintemű alkalmazásra egyéneket keresnek,
nem különben olyanoknak, kik alkalmazást keresnek az iroda közbenjárását felajánlja.
Beíratási díj 1 frt. Illeték az évi fizetéstől 4%.

Ezeket a t. cz. közönség tájékozhatása végett felemlítettük, — Itt fel nem
említett bármintemű a becsületességgel megfőró teendőket az iroda szívesen
elvállal és csekély eljárási díjért teljesít.

Mindazok, kik kérdőleveleikre választ kívánnak, kéretnek 20 krt nem kü-
lönben az eljárási díj legkisebb összegét, az 5-ik pontnál a beíratási díjt mellékelni.
Bérmentetlen levelek el nem fogadtatnak.

Az első magyar központi bizományi iroda
Buda-Pesten.

824 Lipótvaros, mérlegutca 4. szám.

7—*

(885)

„Victoria“ biztosító társaság
Kolozsvártt

elfogad életbiztosítási ajánlatokat minden módozatokban.

Díjai a lehető legolcsóbbak és biztosítottjait az életbiztosítási osztály össze-
nyereményének ötven száztóliában az az annak felében részesíti, díjfitelési összes
geik arányában. Ezen nyeremény-részletelés folytán, az 1871-ben biztosítottak, már
1872-i díjaik kilencz száztóliát visszakaptak, és bizton remélhető, hogy ezen nye-
reményrész évről, évre emelkedik.

Kiválóan figyelemre méltók a biztosított eredménnyel megnyitott tulélé-
si csoportok, melyekbe beállítás által mindenki, már életében szép összegeket bizto-
sithat maga vagy gyermekei részére.

A most országai szerte terjedő cholera járvány különös indokul szolgál
szülőknak, férjeknek, stb. hátramaradandókról előre gondoskodni.

Bővebb tájékozással, utasítással stb. szolgálnak a társasági felügyelők és ügy-
nőkök.

**A Victoria biztosító társaság
igazgatósága Kolozsvártt.**

GÁMÁN JÁNOS ÖRÖKÖSEI KÖNYVNYOMDÁJA

Kolozsvártt, főter br. Bánffy-ház, és központi irodája

KERESZTESY PÁL PAPIRÜZLETÉBEN

főter, Gyulay-ház, felvállal mindennemű

könyvnyomdai munkákat.

Alóírt könyvnyomda tisztelettel tudatja a helybeli és vidéki t. cz. közönséggel, hogy újonnan felszerelt és izletes be-
tükkel ellátott nyomdája azon kellemes helyzetben van, hogy mindennemű **nyomdal megrendelést** u m.:

könyvek, bármely hazai nyelven, körözvények, rovatos ívek, árjegyzékek, számlák, falragaszok, név- és meghívójegyek, gyászhirek,
baromútlevelek, vásárczédulák stb. stb. a lehető legjutányosabb árat, gyors és pontos szolgálat mellett.

▲ LEGÚJABB MINTÁJU NÉVJEGYEK 100 DARABJA **1 frt.**

Felvállal könyvnyomdai munkát is.

HIVATALOS MUNKÁKRA NÉZVE

a nyomda — miután Keresztesy Pál papir-üzletével és ez viszont a nyomdával egyesült — biztosítékot nyújt arra nézve,
hogy a papirok a legelső papir-gyárakból szereztetnek be. és azok a **hivatalos munkákhoz valódi gyári áron számíttatnak**,
a **legsükségesebb mintázatokból kész raktárt tart**, a meglevőket postafordultával, a szokatlan formájukat pedig a legrövi-
debb idő alatt elkészíti.

Minden megrendelést kérünk egyenesen a nyomdába küldeni, hol a legnagyobb pontosság biztosítottik.

130—

Gámán János örökösei könyvnyomdája.